

Protest față de încălcarea libertăților politice

La 27 iunie 2002, Camera Deputaților a adoptat o variantă modificată a propunerii legislative nr. 54/2002 privind amendarea Legii partidelor politice. În urma adoptării de către Senat a aceluiași text, Parlamentul României a introdus în legislația românească restricții severe asupra dreptului de asociere politică, condiționând înființarea unui partid de un număr de 50.000 de membri fondatori, domiciliați în cel puțin 21 de județe, cu cel puțin 1.000 de persoane din fiecare (art. 19 alin. 3). Partidele deja create, care nu au acest număr de membri, vor fi dizolvate. Prin aceasta, Parlamentul României duce și mai departe violarea în substanța a dreptului la asociere inițiat prin Legea nr. 188 adoptată în anul 1996, care impunea deja condiția de 10.000 de membri pentru înființarea și funcționarea unui partid politic.

Or, prin noile reglementări legislative se încalcă un principiu de bază al unei societăți democratice, garantat și în Constituția României. Cetățenii se pot asocia liberi în partide politice... (art. 37) și în legislația internațională printre altele, Pactul Internațional cu Privire la Drepturile Civice și Politice și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Impunerea condiției celor 50.000 de membri prezenți în cel puțin 21 de județe ale țării este absolut arbitrară, nejustificabilă în nici un fel ca măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. (art. 11, CEDO). Nici unul dintre cele șase criterii ale CEDO enumerate mai sus care pot legitima restrângerea unui drept fundamental nu argumentează severele limitări ale legii adoptate până în acest moment de către Parlament și, în nici un caz o astfel de restricție nu este necesară într-o societate democratică încălcând astfel cerințele CEDO.

Cât de arbitrară este opțiunea Parlamentului României se poate recunoaște din felul în care țările cu democrații avansate reglementează dreptul la asociere politică. În Austria sau Olanda o singură persoană poate forma un partid politic, în Marea Britanie

două persoane sunt suficiente și asta, doar pentru a separa funcțiile de conducere și de trezorerie, în Germania condiția este de trei persoane. Nu există motive pentru a distinge dreptul de asociere civică și cel politică. Ca urmare, sunt relevante prevederile Ordonanței nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, conform căreia pentru constituirea unei asociații sunt suficiente trei persoane.

Introducerea altor restricții în viața politică poate fi motivată de nevoia asigurării unor condiții optime de vot pentru alegători și pentru administrarea cu responsabilitate a banilor publici. Din acest motiv, unele legislații naționale reglementează specific dreptul partidelor de a participa prin candidați la alegeri. În Marea Britanie, pot participa la alegeri candidații care sunt susținuți de 8 persoane, în Germania, pentru a participa la alegeri un partid trebuie să aibă cel puțin 300 de membri, în Austria - stat federal - numărul susținătorilor necesari depinde de tipul de alegeri și de populația provinciei: pentru parlamentul federal este nevoie între 100 susținători (Burgenland) și 500 susținători (Austria Inferioară și Viena). În Olanda partidele trebuie să depună o sumă de bani, ca depozit, în funcție de tipul alegerii și de numărul candidaților partidului.

Argumentele și cifrele de mai sus arată caracterul aberant al actualelor prevederi adoptate de către Parlamentul României. Prin acest act normativ, partidele parlamentare s-au solidarizat pentru a bloca procesul politic din România, nesocotind distincțiile necesare într-o societate democratică, violând drepturile și libertățile fundamentale. Având în vedere funcția partidelor politice în stat, se poate vorbi despre o încercare de capturare a statului în interesul propriu al actualelor formațiuni parlamentare.

Suntem de acord cu faptul că accesarea în Parlament a unui număr mai rezonabil de partide politice (în condițiile în care acestea se bucură de un sprijin electoral substanțial) poate să ducă la un plus de eficiență în activitatea legislativului și a executivului. Înțelegem, de asemenea, și faptul că participarea, în alegeri, a unui număr mare de partide politice, în condițiile în care cele mai multe dintre acestea obțin, fiecare, câteva zeci sau sute de voturi, determină cheltuieli nejustificate cu organizarea și desfășurarea alegerilor și îngreunează procesul de votare. Însă pentru rezolvarea acestor

aspecte. ni se par mult mai potrivite măsuri care să țină de legislația electorală.

Întrucât actualele prevederi contravin atât Constituției cât și standardelor internaționale în materia drepturilor omului asumate de România, cerem Președintelui României să nu promulge actul normativ adoptat de către Parlament. Cerem Parlamentului și clasei politice actuale să respecte dreptul tuturor cetățenilor români de a participa activ acum sau în viitor la viața publică și politică a țării.

Liga Pro Europa

Asociația Pro Democrația

Fundația pentru o Societate Deschisă

APADOR-CH

20 septembrie 2002
